Ч. 11 (14.554). Львів, вівторок 19. січня 1937. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

За консолідацію Европи проти большевиків.

ЗАЯВА МУСОЛІНІЯ НІМЕЦЬКОМУ КОРЕСПОНДЕНТОВІ.

БЕРЛІН, ПАТ. „Фелькішер Беобахтер" помістив інтервю свого кореспондента Роляндa Струнка з Мусолінієм, який м. ін. заявив: Цей рік багатий на події. **Ми викули вісь Берлін—Рим. Це початок консолідаційного процесу в Европі. Не вірю у злучені держави Европи, але вірю в европейську ідею, що її зродила свідомість, що нашому станові посідання і нашій цивілізації грозить єдина небезпека большевизму.** Переживаємо зворотний момент в історії, основну зміну політичних і господарських ідеольогій. Демократія пережилася. Вони є свідомо чи несвідомо вогнищами зарази, розносщиками бацилів і помічниками большевизму. Англійсько-італійське порозуміння є початком відпруження. Завдяки цьому маємо перед собою кілька літ спокійнішого розвитку і в цьому часі можна далі працювати для мира. **Середземноморський англійсько-італійський договір змінює лише вісь Берлін—Рим** та є льогічним наслідком наших зусиль у справі миру в Европі.

В еспанській справі Мусоліні заявив, що Італія не має ніяких територіяльних домагань у звязку з положенням, що його викликала совітська інтервенція в Еспанії.

На питання Струнка, чи створення совітської республики в Еспанії або в її частині нпр. в Катальонії є загрозою статус кво Мусоліні відповів: **Це розумі'ється само собою.**

В Еспанії нема внутрішнього ворога.

ҐЕН. ФРАНКО ПРО БОРОТЬБУ З КОМУНІСТАМИ.

ЛЬОНДОН, 18. 1. ПАТ. „Дейлі Мейль" помістив інтервю з ґен. Франком, який м. ін. заявив: **В Еспанії дійсно ведемо боротьбу не з еспанським внутрішнім ворогом, але зі совітським комуністичним інтернаціоналом. Ні нині ні в майбутности національний еспанський уряд не думає відступити комунебудь ні пяди еспанської землі, ні еспанської посілости або згодитися на якунебудь сферу інтересів чи впливів.** Еспанський конфлікт має міжнародній характер не з нашої вини. **Ми рішені звільнити Еспанію від страшних впливів марксизму,** які є не лише фальшиві і протихристіянські, але також зовсім чужі цілій нашій традиції і культурі. Ми є творцями націоналістичної Еспанії. Тих, що борються з нами, ми не приєднали припадково на світі при допомозі високих оплат, які платять з наших національних резерв золота. Симпатія між Еспанією і Німеччиною та Італією дійсно зростає. Всі маємо того самого ворога — комунізм. Червоний уряд у Мадриді нарушив усі постанови своєї власної республиканської конституції. Тепер не володіють кортези або кабінет, але анархістичні, синдикалістичні і комуністичні комітети.

На питання про теперішню військову ситуацію ґен. Франко відповів: В дійсности Мадрид не має стратеґічного, але велике політичне значіння. Злочином і божевіллям була поведінка червоних, які намагаються використати Мадрид як фронт боротьби, хоч столицю треба було вважати отвертим містом. Ми еспанські націоналісти не хочемо нищити власної столиці ні вбивати безборонних жінок та дітей. Одначе здобудемо Мадрид своєчасно і власними методами.

Зближається історичний переворот в Европі.

Франція затривожена переговорами прем. Ґерінґа з Мусолінієм.

Політичні кола в Парижі і Льондоні слідкують уважливо за переговорами прем. Ґерінґа з Мусолінієм, про зміст яких не оголошено офиційного комунікату. Відомо лише, що прем. Ґерінґ розмовляв двічі з Мусолінієм; перша нарада тягнулася годину, друга дві і пів години. **Добре поінформовані кола запевняють, що оба державні мужі обговорили основно положення в Европі з точки своїх інтересів. Одначе передовсім проаналізували справи, звязані з подіями в Еспанії.**

Німеччина та Італія годяться відкликати своїх громадян, які бються у рядах національних військ і спинити дальшу висилку добровольців до Еспанії під умовиною, що інші держави, які підтримують мадридський уряд, зроблять те саме та що наладнають успішну контролю у справі пошани взаїмних зобовязань. Німеччина та Італія відповідять одночасно на анґлійську ноту з 11. січня ц. р. Німеччина та Італія стоять на становищі, що метою інтервенції большевиків в Еспанії довести до основної зміни в дотеперішній політичній рівновазі Европи. На ці зміни Берлін і Рим не можуть згодитися.

Німецька преса пише, що спільного комунікату про розмови в Римі не видано тому, бо **не йде про створення нової політичної плятформи, але про практичне пристосування істнуючих договорів. Політичне становище Італії і Німеччини не зміниться.**

Одначе ця нарада викликала глибоку констернацію в Парижі і Льондоні, де **вичувають, що Мусоліні і Ґерінґ обговорили засадничі проблеми, супроти яких еспанська справа сходить до ролі дрібного епізоду. Гітлер і Мусоліні — заявив один англійський обсерватор, — міркують, що зближається час історичного перевороту в Европі. Цей переворот хочуть вони використати для добра своїх націй.**

Надзвичайний амбасадор Франції у Злучених Державах.

Велике враження в політичних колах Парижа викликало призначення Ю. Бонета на становище надзвичайного амбасадора Франції в Злучених Державах, якого вважають одним з найкращих знавців міжнародніх господарських і фінансових взаємин. **Офіційні кола підкреслюють, що місія нового амбасадора не буде обтяжена складною проблемою управильнення воєнних довгів, яку відложено до 15 грудня ц. р. Зате Бонне має довести до вирішення низки актуальних і пекучих проблем, між іншим проломання господарського та фінансового відокремлення Німеччини, щоб таким чином довести до наладнання взаємин між Францією і Німеччиною.**

Польське радіо і совітська пропаґанда.

Львів, 18. січня 1937.

З огляду на географічне положення — позиція українських земель у Польщі має безумовно дуже велике значіння. Розуміють це дуже добре „специ" від пропаганди — комуністи і ведуть ту пропаґанду своїми сильними радіовими стаціями. На хвилі етеру не найшли покищо каганця і тому радієві хвилі проникають легко з обох боків бережену границю Збруча і дістаються до кожного лямпкового радіо-приймача. Треба признати, що совітська пропаґанда на хвилях етеру ведеться послідовно й обережно, із спеціяльною увагою на українські настрої і українську психіку. Коротко: в кожному часі в якійсь совітській радіо-стації надають українські авдиції: в Києві, Харкові, Одесі, на Запоріжжі а часами і в Москві та по інших стаціях.

Теми тих українських авдицій дуже ріжні. Нпр. в часі Різдва мав я нагоду чути український концерт з Харкова з нагоди якогось там зїзду. Заповідач прегарною українською мовою заповідає і вияснює, хори співають ріжні знайомі й нові українські композиції, між якими лемківські пісні збирають особливші оплески. Очевидно були деклямації і промови — річ ясна — суто большевицькі, комуністичні, тільки подані в гарній українській мові, так сказатиб — в українській одежі. Не можна сказати, щоб це все проминало без ніякого враження.

Другим разом натрапите на радієву рекляму. Отже чуємо, що таку й таку мануфактуру можна дістати там і там, ріжні роди обуви там-то, а дальше смачну їжу таку й таку — всякі солодощі, лакомини, ікру і всілякі вибаги з адресою. Виглядалоб по пропаганді, що там за Збручем рай тай годі, — просто „ковбасами плоти городжені", — а не країна нужди і вічного голоду!

А недавно йшла у київській державній опері „Продана наречена" Сметани. Всі справоздання виголошені дзвінкою прегарною українською мовою. Музика й співи бездоганні, українська дикція артистів дуже виразна оттак, якби не за стіною, але таки в хаті співали й грали. І це на радіоприймачі у самому Львові, де є доволі сильна місцева радіостація, а всеж не всилі перешкодити совітським хвилям. На провінції — очевидно — ще краще і виразніше чути.

Дальше на переміну виклади на господарські, торговельні, технічні чи які інші теми, роз- ваги для дітей тощо. Річ ясна — все те тенденцій не, отруйне, тільки подане в приємній формі, бо в українській мові. — Пишемо про це отверто, бо й без того кожний має нагоду слухати все це в радіо.

А тимчасом, які зарадчі засоби дає нпр. львівська висильна радіостація? — На превеликий жаль — ніякі! Вона й дальше нехтує українське слово. Як десь колись заспіває в радіо хор Котка, або Марія Сокіл чи якісь грамофонові плити, — то тільки й всього. Ще допускають деякі музичні твори українських композиторів або українських виконавців. Раз співав шкільний дитячий хор українські пісні. От і все.

Одначе заповіди авдицій тільки польські, при чому наголовки українських творів й авторів нераз добре перекручують.

Про українські виклади живим українським словом — нічого не чувати. Бувають, що правда, виклади на українські літературні теми і то виголошувані українцями, одначе — по польськи. Ба навіть віршів Шевченка чи якихсь інших українських поетів не можуть українці послухати в оригіналі — тільки з правила в польських перекладах.

Замісць вдоволення й насолоди такі і т. п. авдиції викликують огірчення й розчарування. Чи таке вічне непотрібне дратування українських почувань лежить в інтересі польської держави, чи хочаб в польському національному інтересі — дуже сумніваємося. Навпаки— розумно ведені радієві авдиції з увагою для культурних потреб українського народу — сталиб важним чинником для зближення обох суспільностей, до затіснення звязків з огляду на спільну небезпеку зверху.

Мало того, — такі авдиції малиб притяжливий вплив і на українців зпоза Польщі. Як доказ наведемо листа одної української (православної) родини з полудневої Буковини до своїх знайомих у Львові з нагоди вислуханого в радіо нашого богослуження на Різдво з Волоської церкви у Львові. Ось уривок з дотичного листа:

„...Шукаючи на радіоапараті чогось цікавого, натрапили ми на богослуження у Волоській церкві зі Львова. Мушу сказати, що з роду ми не вслухувалися в богослуження з таким глибоким пієтизмом і почуттям, як ось тепер. А вже проповідь нашого князя церкви, особливож та частина, що відноситься до братів знад Дніпра, так нас зворушила, що не було сили здержати сліз і ми розплакалися... В часі, коли Ви там святкуєте і слухаєте богослуження, то й ми відчуваємо ті самі Ваші переживання в душі. Воздушні хвилі зближують нас...“

Очевидно, ті самі радієві хвилі летять і через Збруч у царство червоного гнету, там, де замовкли дзвони, де слухати свого рідного богослуження — є злочином... І такі самі, а може й глибші ще рефлексії викликують вони в душі наших нещасних братів по той бік Збруча, хоча ті нещасні жертви червоного терору не можуть про це писати.

На тому одному живому прикладі видко, як на долоні, яку велику ролю може виконати добре наладнане радіо, що відповідалоб не тільки потребам польського, але й українського населення.

Легковажити ту справу на такій важній географічній позиції, на якій тут живемо, — вважаємо великою короткозорістю. Тому політичний розум повинен вирішним у цих справах чинникам подиктувати безумовну зміну дотеперішньої радієвої політики.

І. Г.

Варто звернути увагу також на те, що, як кажуть „Ізвестія“, зазначені „найвизначніші політики“ йдуть правильним шляхом та що підписаний ними „документ має велике політичне значіння“. Цим політикам висловлює орган московського уряду цілковите вдоволення „совітського громадянства“. Позатим він вичислює всі виступи Німеччини, Італії та Японії проти миру і заявляє, що „буржуазія Европи“ на них цілком заслужила. Особливо обурений московський уряд проти політичних кол Льондону, які „схиляються дати фінансову поміч Гітлерові за запевнення, що фашистівська Німеччина стане овечкою“... „Підпалячі війни не випадково жадають безпосередньо та через свої агентури, зокрема через полковника Бека, ослаблення Ліги Націй... Війни можна оминути, але для цього треба поробити заходи, коли це буде необхідно, то й воєнні заходи“...

Отже „Ізвєстія“ зраджують досить виразно, звідки вийшла ідея перебрана „найвизначнішими політиками“ Франції та Англії „боронити“ мир навіть війною. Зрештою цю ідею московський уряд переводить уже пильно в життя. Деякі англійські, зовсім не консервативні, денники зазначують, що цілий провід інтернаціональними бригадами в Еспанії мають у руках агенти Москви. А Пієтро Ненні, делеґат Робітничого Соціялістичного Інтернаціоналу при інтернаціональній кольонії, хвалючись успіхами інтернаціональних бригад, з „яких дві вже стоять в огні“, пише отверто: „Ми вступаємо в нову фазу революційної солідарности, яка сьогодні прибирає конкретну форму в Еспанії, а завтра прибере її в Італії, Німеччині та всюди, де революція запалить свої смолоскипи“. Отже користуючись еспанськими подіями спромігся московський уряд зорганізувати збройну силу в Европі, якою він може кермувати відповідно до потреб московського імперіялізму. Діяльність III. Інтернаціоналу, слушно називаного Москвітерном, вступає таким чином в нову стадію свого розвитку. Це зясовує і становище московського уряду щодо видалювання всіх чужинецьких вольонтерів з меж Еспанії. На почин англійського уряду в цій спра-

Війна як засіб удержання миру і рятування Ліґи Націй.

Женева, 12. січня 1937.

Група французьких та англійських політиків видала заклик: „Рятуйте Ліґу Націй, рятуйте мир!“ У цім заклику між іншим читаємо: „Ми заявляємо, що війну можна оминути та утримати тривкий мир, коли держави, що належать до Ліґи Націй твердо постановлять виконувати зобовязання накладені на них статутом та вживуть всіх засобів, щоб недопустити до нападу, не спиняючись в разі необхідности навіть перед воєнними діями. Тільки в такий спосіб можна буде помирно урегулювати міжнародні конфлікти.

Зрозуміти цю дивну суперечність заклику можна лише взявши під увагу поперше те, що в Европі очевидно затирається повільно межа між поняттями війни та миру, а подруге особи авторів цього, кажучи лагідно, дивного заклику. З французького боку його підписали Еріо, Кот, Поль Бонкур, Альбер Саро, Поль Рейно, Жуо, Селе, Ґрумбах, Кашен і т. і. З англійського боку його підписали: архиєпископ Кентерберійський, Льойд Джордж, льорд Літтон, Роберт Сесіль, Уінстон Черчіль, сер Арчибальд Сінклер, Ноель Беккер, Еттлі, герцогиня Етол т. ін.

ДЖЕК ЛОНДОН. 2

Страшні Соломонові острови.

Пороблюючи всякі із своєю зброєю маніпуляції, він тримав пістолю саме проти живота капітана, — а той пильно стежив своїми блакитними очима.

— Може-б ви відвернули пістолю куди-інде? — спитав капітан.

— Ото! Це-ж цілком безпечно! — запевняв Берті. — Я-ж вийняв набої. Розумієте, він не заряжений.

— Огнепальна зброя завжди заряжена.

— Та кажу-ж вам, він не заряжений!

— Все одно, відверніть дуло.

Голос капітанів був тихий і спокійний, як звичайно, але він не відводив очей від зброї, поки її нарешті не відвернули у другий бік.

— Бюсь об заклад на пять фунтів, що він не заряжений, — палко промовив Берті.

Малу похитав головою.

— Ну, таки я доведу вам...

Берті приставив пістолю до скроні, маючи намір натиснути язичок.

— Зажді̇ть хвилинку — холодно мовив капітан Малу, простягаючи руку. — Дайте, я гляну.

Він напрямував пістолю на море і надавив ружню. Загремів постріл, і зараз механізм викинув гарячий димом повитий патрон, що впав на палубу і покотився геть.

Берті остовпів від несподіванки.

— Виходить, я знову заклав патрони — пробував він пояснити. — Як це безглуздо...

Він збентежено хіхікнув і тяжко сів на стілець. Обличчя його було бліде, темні плями зявилися під очима. Руки так тремтіли, що він не міг донести папіроски до рота.

Він так любив життя, — а тут уявив себе мертвого, з простріленою головою, на дошках палуби

— От тобі й маєш, — бурмотів він, — от тобі й маєш...

— Славна штучка — сказав капітан Малу, віддаючи йому автоматичну пістолю.

Серед пасажирів Макембо був морський комісар, що вертався з Сиднея. З його дозволу пароплав спинився в Уджі, де мав вийти на беріг місіонар. Там уже стояв один корабель — Арла, — що ним командував капітан Гансен. Як і багато інших, належав цей корабель до капітана Малу, — і він спокусив Аркрайта пересісти на Арлу, що мала вербувати робітників вздовж берегів Малаїти. Це могло тривати днів чотири, а пізніше Арла мала вивезти Берті на плянтацію Реміндж, що теж належала до капітана Малу. Там Берті, мовляв, проживе тиждень, а тоді виїде до Тулаґі, де мешкає урядовий комісар, що звичайно, залюбки прийме в себе гостя.

Давши ще два накази, Малу остаточно зникає з нашого овиду. Отже один наказ дістав капітан Гансен, другий — містер Ґаррівель, управитель плянтацій Реміндж. Обидві інструкції були схожі: сказано дати містерові Бертраму Аркрайту цілковиту змогу познайомитися з жорстоким кривавим життям Соломонових островів. Уперто йшли поголоски, що капітан Малу пообіцяв кіш шотляндської горілки тому, хто дасть зазнати Аркрайтові найдивніших, нечуваних пригод.

*

— Так, той Шварц завсіди був дуже впертий. Бачите, він повіз чотирьох із своїх моряків до Тулаґі, там їх мали провчити, — офіціяльно, розумієте... Назад він відплив з ними на китолові. Був вітер, човен перекинувся. Звичайно, це просто нещасний випадок.

— Справді? — спитав Берті, напів зацікавлено. Він саме уважно розглядав чорношкурого керманича.

Уджі залишився позаду і „Арла“ легко плила, під ясним сонячним промінням до лісових берегів Малаїти.

Керманич, що так зацікавив Берті, мав за прикрасу цвях, просунутий крізь носову хрястку. Круг шиї його висіло намисто із ґудзиків від штанів. В ушах, як ковтки, теліпались: ключ від коробки з консервами, зламане держальце від щітки до зубів, глиняна люлька мідне колісцятко від годинника і кілька вінчестерських патронів. На грудях метлялась привязана до шиї половина порцелянової тарілки. Чоловік із сорок, так само оздоблених чорношкурих, похожало по палубі. Пятнацять із їх це були моряки цього корабля, решта — саме тепер наняті робітники.

— Ну, звичайно, це був нещасний випадок — ствердив штурман Джекобс, стрункий, темноокий, схожий більше на професора, аніж на моряка. — Подібна річ трапилась і з Джоні Бідипом. Він вертався з кількома моряками — їх перебили за якусь провину. Вони попросту перекинули човен. Але він плавав не гірше від них, і двох із них він потопив. А Бідип ухопився за човен і почав орудувати своїм револьвером.

Розуміється, знову — нещасний випадок.

— Звичайна річ — завважив шкіпер. — Бачите он-того чоловіка при кермі, містере Аркрайте? Це людоїд. Шість місяців тому він разом з іншими моряками втопив тодішнього капітана „Арли“. Вони напали на нього саме там, коло бізань-щогли.

— Бридко було після того глянути на палубу, — додав штурман.

— Чи я справді зрозумів вашу думку? — почав Берті.

— Авжеж так — сказав Гансен. — Капітан випадково впав у море та й потонув, от і все.

— Алеж... на палубі?...

— Ото-тож... Скажу вам, як секрет, що вони стукнули його сокирою.

— Ці самі моряки?

Капітан Гансен поитакнув.

(Далі буде).

ві совітська преса відповідає, що інтернаціональні бригади мусять залишитися в Еспанії для оборони еспанської демократії та республиканського ладу...

У світлі цих подій та відносин в Еспанії та цілій Европі нова нота міністра закордонних справ большевицького уряду Еспанії п. Дель Вайо до уряду Великої Британії та до Ліґи Націй прибирає справді дуже своєрідне значіння. Погроза п. Дель Вайо, що еспанська фльота може виступити чинно проти німецьких панцирників, викликала деяку веселість і в Льондоні і в Женеві, але до зменшення поваги політичного становища вона причинилась небагато. Тут не мають сумніву щодо того, що войовничі погрози п. Дель Вайо походять не з Валенсії, а з Москви. Жадання його, щоб цю ноту передали можливо скоріше до відома всіх членів, в колах Ліґи Націй зрештою дуже трагічно не беруть. Скликання Ліґи Націй відсунули з 18. на 21. ц. м., щоб дати кілька днів часу на переговори Франції та Туреччині у справі Санджака: але в центрі загальної уваги стоятимуть питання злучені з еспанською війною.

Намагання московської дипльоматії та її паризьких прихильників збільшити европейське напруження, зокрема розігріти женевську атмосферу великого успіху не мають. Німецька та італійська відповідь на англійські заходи у справі висилки добровольців до Еспанії знайшли в Льондоні досить прихильне приняття. Мароканська бомба совітофільської преси вибухла завчасно. Німеччина спромоглася дати задовільні спростування пресових повідомлень про висилку німецьких військових віддилів до Мароко, а засновування чи розвиток німецьких підприємств там ніяким міжнародним умовам не перечить. До злагіднення женевської атмосфери зокрема причинилось між іншим те, що одного з редакторів женевського совітофільського „Журналь де Насіон“, А. Прато, через посередництво якого цей часопис дістав 10.000 шв. фр. від епанського консуляту, виселили за межі Швайцарії. Отже війни як засобу боротьби за мир у Женеві очевидно не визнають.

М. Данько.



За допомогу й опіку над селом.

ЗМІСТ ПРОМОВИ ПОС. З. ПЕЛЕНСЬКОГО, ВИГОЛОШЕНОЇ НА БУДЖЕТОВІЙ КОМІСІЇ ДНЯ 14. СІЧНЯ Ц. Р. ПРИ БУДЖЕТІ МІНІСТЕРСТВА СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ.

Принявся фальшивий погляд серед загалу, що суспільна опіка належиться виключно для міст. Село, те бідне, виголоджене село, має бути здане на власні сили. Ним ніхто не має піклуватися. Референт буджету міністерства у своїх широких виводах займався рівнем платень у промислі, як і в рільництві. Подані ним цифри — це певно цифри зперед літ, бо на замешкалих українцями територіях нема платні для рільного робітника 1.70—2 зол. і навіть 2.50 зол., як казав референт. У нас рільний робітник заробляє денно пересічно 50 до 60 сот. і лише у жнива чи сінокоси короткий час заробляє 1 зол. чи трошки більше. Ми знаємо про минулорічні події в рудецькому та переворському повіті, які так трагічно закінчились, бо смертю, а тепер у добавку ще й судовими вироками. Якаж була цьому причина? Оце до села Острова Тулиголовського в Рудеччині приїхали на заробіток бідні бойки, щоб заробити бодай трошки збіжа, щоб мати час до часу зимою кусок хліба. Місцеве населення, яке не менше бідне, яке теж не має заробітку, виступило проти нещасних бойків. Це все повинно звернути увагу, що найвищий час, щоб інспекторати праці, яких число, як знаємо, в цьому році збільшено, зайнялися рільними та лісовими робітниками ,бож дотеперішні голодові заробітки чи то в грошах, чи за 26-ий сніп — цеж трагедія. Це причина, яка мусить довести безземельне і малоземельне сільське населення до розпучливих кроків. Справа рільних і лісових робітників на наших теренах — це дуже пекуча справа.

ПРАЦЯ ДЛЯ СЕЛА — ДОМАШНІЙ ПРОМИСЛ.

Найбільше безробіття — це безробіття серед нашого мало- і безземельного села. Чуємо гарні слова, що буде зчасом ліпше, як прийде упромисловлення. Українська приповідка каже: „Заки сонце зійде, роса очі виїсть“. На упромисловлення будемо, здається, довго чекати, а жити треба. Уряд заповідає великі інвестиційні праці. Вони повинні в першу чергу піти в полудневосхідних і східних воєвідствах, де найбільша біда і нужда. Шкода думати, щоб розбудова промислу була можлива, як довго село буде бідне, без гроша і не зможе бути відповідним консументом промислових виробів. Отже інвестиції мусять іти не лише в західних воєвідствах, але й у полудневих та східних.

Один із засобів, що міг би дати працю вже тепер на наших землях для селян — це розбудова домашнього промислу. На наших землях є якнайгарніші підстави й можливости розбудувати домашній промисл. Є цілі смуги краю, де можна його зорганізувати і дати працю соткам тисяч родин. І на цю ділянку мусить звернути увагу Фонд Праці ,якого завданням є уможливлювати працю якнайширшим верствам населення. Дотепер істнуючий домашній промисл є предметом визиску приватних підприємців. Стверджено, що бідні виробники заробляють при 12 годинах праці зріднею 30 до 40 сот., а підприємці, що дають виробникам наперед гріш, заробляють на тих бідних людях кількасот процентів. Цьому визискові можуть запобігти лише кооперативні організації. На наших територіях маємо вже цілу низку українських кооператив, які з великим успіхом працюють над розбудовою домашнього промислу. Стверджую, що лише кооперація, а не ріжні установи, які досі займались домашнім промислом, зможуть його відповідно розбудувати і дати працю безземельним та малоземельним. Треба ствердити, що Фонд Праці на ту ділянку звернув вже свою увагу, одначе це все далеко невистарчальне. Колиб соту частину з державних фондів обернено на розбудову домашнього промислу, з тих сум, які йдуть на ріжні етатистичні підприємства, що потратили сотні міліонів золотих, то напевно стан безробіття виглядав би на селі нині зовсім інакше. Тому вважаємо, що Фонд Праці у цім напрямі мусить розвинути якнайактивнішу діяльність.

Наше село розуміє вагу доброго рільного господарства. Розуміє конечність переведення меліорації, не чекаючи, аж буде це зроблене з публичних фондів. Наші села готові власними силами приступити до праці і зголошуються масово до Хліборобської Палати у Львові, що перебрала на себе агенди давнього меліораційного бюра при Краєвім Виділі за виробленням плянів під технічним проводом. На жаль, Хліборобська Палата не має на ту ціль відповідних фондів. Уважаю за конечне, щоб Фонд Праці відповідною грошевою дотацією уможливив вести ті важні агенди для нашого хліборобства.

СІЛЬСЬКА ДИТИНА ПРИМИРАЄ.

Чується стільки слів про конечність помочі для дітвори. І це все відноситься чомусь лише до міста. Ми знаємо, що у місті серед безробітних час робітників велика біда. Одначе знаємо, що в більшості міст розбудована суспільна опіка і дитина у шкільнім віці, коли цього потребує, дістане в школі шклянку теплого молока і чай з куском хліба. А на селі ніхто не питається, чи шкільна дитина, йдучи до школи, мала теплу страву в устах. Страшно дивитись, як пізно в осени босі, бліді сільські діти біжать до школи. Одно певне, що там не дістають шклянки теплого чаю чи молока, щоб загрітись. Якже серед таких умовин можна думати про науку? Село дійсно голодне. Ми чули нині від референта, що урядова комісія ствердила катастрофальний стан здоровля серед населення в турчанськім і ліськім повіті. Цеж повіти вічного голоду. Коли чується, що чимраз то менше здібної молоді на селах до військової служби, то причини цього треба шукати в недоживлюванні села в першу чергу його дітвори. Тому питання доживлювання села, його дітвори, стає якнайпекучішою справою. Говорячи про опіку над молоддю, мушу ствердити, що серед українського громадянства працює від десяток літ товариство „Українська Захоронка“ у Львові, яка, ведучи передшкілля, дає сотні обідів для дітвори, дає одіж і це все в більшости з фондів, зібраних серед українського громадянства. Це товариство не може дочекатися, щоб з публичних фондів діставало підмоги нарівні з іншими установами. Також дуже діяльна „Українська Порадня Матерей“ у Львові дістає далеко не такі підмоги з публичних фондів, як це їй належалось би. Українські установи, що ведуть суспільну опіку, повинні нарівні з польськими користуватись допомогами з публичних фондів.

ЗИМОВА ПОМІЧ.

Референт буджету підніс, що до акції т. зв. „зимової помочі“ хліборобство не причинилося так, як це було сподіване. Думаю, що відноситься це до західних і центральних воєвідств. Стверджую, що на наших територіях збірні громади перевели дуже ригорозну акцію на цю ціль і кожний селянин обовязково, хоч і сам мало має, давав у зрозумінні, що треба прийти з помічю голодним безробітним. У дійсності наше село ввесь рік помагає тим безробітним, що цілими масами находять на село. По селах волочаться групи людей і домагаються допомоги; колиж хтось на селі відважиться запропонувати їм працю, то ще відгрожуються. Ті волокити зробили собі вже фах з безробіття і напевно ліпше заробляють, якби мали й добру працю. Село отими волокитами просто стероризоване і вже найвищий час, щоб уряд занявся цією справою.

Однак зимова поміч не може бути переведена лише для міст. Вона потрібна не менше і для сіл, в першу чергу для карпатських сіл і поліських багнистих околиць, де вже від Різдва не бачать куска хліба. Нема праці, нема заробітку. Отому то, коли та зимова акція має бути дійсно корисна, то мусить розтягатись і на голодні села.

На закінчення мушу ще піднести, що в Суспільних Обезпечальнях і надалі не можуть знайти праці українські лікарі й урядничий персонал, хоч відкриваються щораз то нові етати праці на наших землях в Суспільних Обезпечальнях.

„Дар Просвіті“.

Товариство „Просвіта“ дістало дозвіл від усіх трьох восвідста (Львів, Тернопіль і Станиславів) на переведення прилюдної збірки „Дару Просвіті“ в днях від **3.—16. лютого ц. р.** Призначені Виділами Філій збірщики по одержанні збіркових лист і леґітимацій живо й гідню переведуть збірку в означеному часі та зібрані жертви вишлють негайно до Т-ва „Просвіта“. Зокрема читальні та решта українських установ повинні зложити від себе на „Дар Просвіті“ гідну їх назви грошеву жертву. „Просвіта“ у своїх тяжких і відповідальних змаганнях оперлася всеціло на добродійності всього громадянства. Ніяких субсидій ні помочі не має від нікого. Потрібну поміч мусить дати нарід. Сподіємося, що всі виконаємо наш обовязок супроти „Просвіти“, якої діяльність не обчислена на матеріяльні доходи, тільки на духові, моральні користи, на виховання всього громадянства, передовсім молодого покоління, на скріплення всіх ділянок народнього життя включно до родинного життя. Праця „Просвіти“ вимагає постійних матеріяльних вкладів для збогачування духових цінностей народу і для тієї праці не вільно нам пожалувати раз у рік поважнішого датку. Закликаємо всіх до створення княжого „Дару Просвіті“! Крихітка доброї волі і твердого хотіння створить міліоновий фонд національної культури. Від слів перейдім до діл і ділом засвідчім наше зрозуміння ваги й ролі „Просвіти“ у змаганнях народу до ясного сонця!

Україніка в анґлійській пресі.

Найкращим покажчиком зросту ваги української справи в Анґлії є постійний зріст „україніки“ в анґлійській пресі. Для порівнання подаємо понижче коротку табелю, зложену на підставі витинків, зібраних Українським Бюром у Льондоні, почавши від року 1931.

Хоча Бюро докладало всіх зусиль, щоби збірка була якнайповніша, і мала витинки з усіх часописів, які появляються у Великій Британії, все таки треба припустити, що к. 10 прц. витинків не попало до збірки. Будуть це згадки в малих провінціональних тижневиках і менше знаних періодиках.

Довголітньою та впертою працею вдалося врешті осягнути те, що анґлійський загал має принайменше поняття, що це Україна, хто є українці та чого вони бажають. Вдалося осягнути також те, що всі поважніші видавництва, редакції та кореспонденти перестали вживати назв, які передше вносили тільки замішання, напр. „малороси“ чи „рутени“, й одностайно вживають назв „український“, „українці“. Коли перед кількома роками одна з найбільших світових телеграфічних аґенцій ужила назви „малороси“ і Бюро звернуло їй увагу, що правильна назва є „українці“, то аґенція не тільки перепросила за неувагу, але й заявила, що повідомить усіх своїх кореспондентів, щоб на будуче вживали правильної назви.

В анґлійській пресі починають звертати увагу також на голоси української преси, появляються цитати з українських щоденників, напр. з „Діла“, американської „Свободи“ та черновецького „Часу“. Появляються навіть карикатури з „Комаря“.

В 1931 р. англ. преса помістила 200 згадок, статтей і заміток про Україну; в 1932 р. — 360; в 1933 р. — 627; в 1934 р. — 750; в 1935 р. — 883; в 1936 р. — 1163.

Можна припускати, що зріст зацікавлення українською справою буде й надалі зростати в тій самій пропорції, що дотепер.

Закордонна пропаґанда є одним з найважніших чинників у підготові будови власної держави. Вона вимагає не тільки великого вкладу енерґії та гроша, але й моральної підтримки українського загалу. Теперішні світові події ведуть до загальної кризи, яка не повинна заскочити українців непідготованих. „Я переконаний, — сказав міністер Іден дня 12. січня ц. р. — що рік 1937 буде рішати долю нашої цивілізації“. Його знаменні слова повинно затямити собі також українське громадянство.

(Укбюро Льондон)

Перемога національних військ на всіх фронтах.

СЕВІЛЛЯ, 18. 1. ПАТ. Ґен. Кеіпо де Ляно заявив, що всі вістки валенсійського уряду у справі подій на фронтах, головно на півдні, брехливі. Скрізь, де повстанці переводять наступ, ворог відступає на цілій лінії. Вчора в руки повстанців попала велика кількість военного матеріялу. Ворог залишив м. ін. 3 важкі і 7 легких повзів.

САЛЯМАНКА, 18. 1. ПАТ. Головна кватира повстанців повідомляє про здобуття прибережної місцевости Марбеля під Малягою. В руки повстанців попали величезні засоби военного матеріялу й харчів. До постанців перейшло коло 100 червоних міліціянтів зі зброєю. Під Мадридом спокій.

САМОГУБСТВО ЧЕРВОНОГО ГЕНЕРАЛА.

Кореспондент Аваса повідомляє з Авілі: Червоний міліціянт, який перейшов в суботу 16. ц. м. до націоналістів під Робледо де Чавель заявив, що командант червоних військ під Ескуріялем, ґен. Манхада, застрілився.

ВТЕЧА АНТОНОВА-ОВСЕЄНКА.

ЛЯС ПАЛЬМАС, ПАТ. Радіо на Майорці повідомило, що ґенеральний консуль Совітів Антонов-Овсеєнко і 4 урядовці покинули Малягу та відїхали до Барсельони.

Оживлена діяльність комуністів на Литві.

КЕНІҐСБЕРҐ. 18. 1. ПАТ. З Ковна надійшли вістки, що в останніх днях комуністи розвинули оживлену діяльність на Литві. Литовська поліція перевела арештування в Ковні, Клайпеді і на провінції. В Клайпеді поліція викрила великий магазин комуністичних летючок, де було їх аж 10.000. На двірці в Ковні поліція арештувала студента університету, який віз комуністичні летючки.

РИҐА, ПАТ. Свояки арештованих в СССР священників і литовських громадян звернулися до литовського уряду з проханням, щоб виміняв за увязнених в останньому часі на Литві комуністів. Прохання поладнають мабуть прихильно.

За співпрацю католиків з урядом канц. Гітлера.

Важливі наради німецьких католицьких достойників з папою.

РИМ, ПАТ. Від кількох днів перебуває в Римі трьох німецьких кардиналів з Бреславу, Мінхену і Кобленцу та двох епископів з Берліна і Мінстеру, яких приняв папа на окремій довшій авдієнції. Публична опінія добачує в цій візиті німецьких достойників намагання довести до відпруження у взаєминах між Ватиканом і католицькою церквою в Німеччині та німецьким націонал-соціялістичним урядом. Вислідом злагіднення взаємин була би нова інтерпретація конкордату між Німеччиною і Ватиканом та зміцнення і розбудова протикомуністичного фронту. Здогадуються, що ролю посередника у справі злагіднення взаємин між католицькою Церквою і Німеччиною може відограти Італія.

ПАРИЖ, 18. 1. ПАТ. Авас повідомляє з Чітта дель Ватікано, що св. Отець у розмові з трьома німецькими кардиналами і двома епископами обговорив не лише дієцезіяльні справи, але також теперішнє релігійне положення у Німеччині.

Історична стріча прем. Стояділовича з провідником хорватів

БІЛГОРОД, ПАТ. Прем. Стоядінович вертаючись зі С. Моріц затримався в суботу 16. ц. м. у місцевости Брозіце між Любляною і Загребом, де стрінувся з провідником хорватів д-ром Мачеком. Наради тягнулися від год. 11-ої до 4-ої пополудні. Вполудне відбулося спільне снідання. Політичні кола вважають ці розмови початком акції, метою якої поладнати хорватську проблему та надають їй історичне значіння.

Аґенція Аваля повідомляє: Вся югославянська преса подає подрібні інформації про наради прем. Стоядіновича з провідником хорватів і підкреслює сердечний тон цих розмов. „Време“ пише, що д-р Мачек зясував прем. Стоядіновичеві подрібно плян і програму вирішення хорватської справи.

ДАЙТЕ ДОКАЗ, ЩО ПАМЯТАЄТЕ ПРО ІНВАЛІДІВ У.Г.А.!

Німеччина увільняється далі від версайського трактату.

Кільонський канал замкнений для чужих военних кораблів.

Німецьке інформаційне бюро повідомляє, що начальний командант маринарки заборонив перепливати чужим военним кораблям каналом цісаря Вільгельма. Военні кораблі чужих держав зможуть перепливати каналом цісаря Вільгельма лише за попереднім дозволом, що його дістане держава від Німеччини дипльоматичним шляхом. Ця заборона є льогічним наслідком зіповідження Німеччиною клявзуль версайського трактату у справі плавби на німецьких ріках.

Большевицькі кораблі під контролею еспанських кораблів.

МОСКВА, ПАТ. ТАСС повідомляє, що в днях від 7. до 14. січня ц. р. кораблі національних військ затримали в Ґібральтарському проливі кілька большевицьких кораблів, які відпровадили до пристані Севти і по ревізії їх звільнили. І так національні війська затримали такі совітські кораблі: „Покровський“, „Луначарський“, „Вторая Пятілетка“, „Трансбалт“, „Петровський“ і „Будьонний“. Дня 9. січня еспанський корабель ескортував майже дві години большевицький корабель „Нева“.

—o—

Відмовна відповідь большевицького уряду у справі добровольців.

МОСКВА, ПАТ. Комісаріят закордонних справ оголосив у неділю 17. ц. м. зміст відповіди большевицького уряду на британську ноту з 9. січня ц. р. у справі заборони виїзду добровольців до Еспанії. Большевики відмовились від заборони висилати далі добровольців червоному еспанському урядові.

—o—

Горбатого й могила не направить.

Що ухвалили ендецькі збори у Львові?

Минулої неділі відбулись у Львові в салі Сокола-Мацежи прилюдні сходини, присвячені українській справі, що їх скликали: Сторонніцтво Народове, Народова Організація Кобет і „Польске Т-во Опекі Кресуф Всходніх".

На цих сходинах було кількасот присутніх, які після відспівання „Роти" вислухали промови відомого україножера проф. Гломбінського, що подав нарис „т. зв. українського руху" та зясував сучасний стан, „незвичайно грізний для поляків". Для характеристики політичної ментальности та дивовижних, інколи просто канібальських поглядів проф. Гломбінського на українську справу, подаємо в скороченні ось такі квітки з його промови:

„Український елемент, скріплений економічно й політично, вичікує догідної хвилини, щоб зірвати з польською державою". „Не уступки і переговори з українцями, але признання польського елементу господарем цих земель, справедливе відношення до вірних Польщі громадян та усунення перешкод польській національній праці запевнить приналежність Червенської Землі до Польщі. Земля повинна при помочі парцеляції переходити тільки в польські руки".

„Домагаємо русинам на селах виселювати чужий нам і їм елемент (жидів) та позбавляти їх варстатів праці. Шож, коли на місці зліквідованої крамниці повстає українська (в ориг. руска) кооператива, яка стає централею протидержавного, політичного руху?...

Після цієї зайло-демагогічної промови говорили ще такі ендецькі крикуни-демагоги: п-і Демелівна, м-р Роєк і м-р Богданович. Нема потреби додавати, що всі ті промови крутились довкола улюбленої теми про „курчене сен польского стану посядання", про якісь уявлені концесії для українців і т. д. Ясно, що й резолюції, ухвалені на таких сходинах, роблять вражіння хоробливих маячень громади істеричних і невідповідальних людей, які мусять час до часу виладувати якось свої низькі зоольогічні інстинкти.

Вже перша точка цих резолюцій заслугує на те, щоб її переповісти дословно:

„Зібрані в дні 17. січня 1937 р. на прилюдних зборах громадяни міста Львова ствердужують, що Червенська Земля разом із західною Волинню від найдавніших історичних часів є неподільною власністю польського народу і тепер є знову одноцілою приналежністю Річипосполитої Польської, припечатаною польською кровю і міжнародніми договорами, якої нікому не можна нарушувати, ні піддавати в сумнів".

В другій точці повторюються думки, що їх висказав у своїй промові п. Гломбінський про т. зв. групу українських політиків, про догідну хвилину відірвати польську землю, яку безправно називають українською та при лучити її до майбутньої української держави, про те, що українці користають із кожної нагоди, щоб ослабити морально і матеріяльно національну силу польського народу на цій землі і т. д.

Окрема точка резолюцій протестує проти якихнебудь переговорів урядових чинників з українцями і проти т. зв. нормалізації, бо такі переговори принесуть у наслідках тільки поглиблення заборчих плянів цієї групи (українців) та дальше ослаблення польськости.

Дальші точки подаємо дословно:

„Зібрані протестують зокрема проти нових концесій, що їх проектує референт буджетової комісії сойму для задоволення цієї групи українських політиків. Ті концесії змагають ступнево до того, щоб відібрати нашій землі характер польського краю, а нашій високій львівській школі характер польської наукової установи.

„5. Зібрані домагаються, щоб польському населенню як у містах, так і на селах дати якнайкращу моральну і матеріяльну опіку, запевнити в межах законів і статутових постанов усім польським товариствам національним, освітнім та економічним, польським урядовцям, учителям приватним і державним, повну свободу в їх діяльності, щоб чинно і безінтересовно заопікуватись польським населенням та щоб привернути цьому населенню знову повне довіря до польської держави. Зібрані домагаються, щоб задоволити справедливі релігійні потреби польського населення і признати державні дотації для більшої скількости латинських парохій і для єпископств та латинських капітул у Тернополі і Станиславові, на яких осування погодилась римська курія вже в 1923 р.

„6. Зібрані домагаються, щоб при виконуванні земельної реформи і при парцеляції двірських обшарів земля польських власників перейшла виключно в руки місцевого польського населення та польських кольоністів, тим більше, що дотеперішнє парцелювання землі в непольські руки є нічим неоправданою кривдою для польської держави і населення, яке є єдиною тревалою остоєю польськости і польської державної рації. При парцеляції належаться польському населенню якнайбільші полекші в податках і на рахунок державної скарбниці в ціні землі й будівельних матеріялів. Ці полекші малиб бути частинною винагородою за спустошення і шкоди, які потерпіло польське населення підчас української війни й окупації та за большевиків.

„7. Зібрані домагаються, щоб обовязуючі мовні закони з 1924 р. щодо урядової і судової мови, щодо написів, шильдів і прилюдних відозв у польській мові та щодо польських утраквістичних шкіл — були докладно виконувані та щоб влада вкінці поклала край постійному нарушуванню і легковаженню цих законів.

„8. Зібрані домагаються, щоб розвинути докладну контролю над походженням обильних фондів, які плинуть на викуп польських міських і сільських маєтків у руки українських сепаратистів, зокрема розвинути контролю над надуживанням для цієї мети мілінових фондів, призначених на підставі конкордату виключно на дотації для гр.-кат. духовенства".

В кінцевих резолюціях висунено домагання збільшити контролю над українськими боєвими організаціями, над українською пропагандою ненависти у школах, війську, на зборах, похоронах і т. д. та забезпечення польського населення перед українським терором і застосування гострих кар та репресій, як і винагороди за шкоди.

Останню точку резолюцій присвятили ендецькі збори положенню польського населення та взагалі польській справі на Волині і домагаються, щоб уряд рішуче припинив там українську пропаганду, яку, мовляв, защіплюють там від літ і яка поширюється незвичайно сильно, користуючись толеранцією тамошньої влади.

Ендецькі демагоги, які бачать усюди як грізне марево українську небезпеку, переборщили дійсно здорово. Справді: ті резолюції — це просто глум зі здорового розуму.

По невеличкій перерлищі почали ендецькі діячі — як бачимо — новий скажений наступ на все, що українське, не вагаючись сягнути в цім наступі до очевидної брехні та денунціяції. Але трудно: горбатого й могила не направить.

—o—

Зі сойму і сенату.

В понеділок, 18. ц. м. соймова комісія праці радила над законопроектом про збірні договори праці.

Від вівтірка 19. ц. м. буджетова комісія сенату розглядатиме прелімінар буджету на 1937/1938 р.

В середу 20. ц. м. відбудеться пленарне засідання сойму в год. 11-ій передполуднем.

—o—

Українське Різдво в Женеві.

Радісною різдвяною несподіванкою для нечисленної української кольонії в Женеві були відвідини молодого панотця В. Дурбака з Фрайбургу, куди він приїхав на кількамісячні студії з Риму. При співучасті кількох тутешніх студентів відправив у домовій каплиці на Терасер співану Службу Божу з колядками. Дуже змістова і патріотична проповідь зробила на присутніх глибоке враження.

Вечором тогож дня зійшлося кільканцять осіб з української кольонії та українсько-швайцарського товариства в гостиннім домі п-ства Бачинських при столі з кутею, узваром та багатьома іншими українськими ласощами. Відспівано многая літа на пошану сеніора української кольонії в Женеві, голови українсько-швайцарського т-ва п. Е. Бачинського та його приємної дружини. Панотець Дурбак показався милим співрозмовцем у товаристві і добрим духовним помовцем. По веселім вечорі віджхав він тієї ночі до Фрайбургу, полишивши по собі найкращий спомин в українській кольонії Женеви.

М. Д.

Відгук смерти В. Стефаника

В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

В чеському часописі „Přastky", що є літературним додатком до „Zemedelskych Družstevnich Listu" („Сільсько-господ. кооперативний часопис") в Празі (ч. 1, з дня 8. січня) поміщено твір В. Стефаника „Моє слово" в перекладі на чеську мову редактора цього часопису Рудольфа Гульки.

В передмові до цього перекладу Р. Гулька пише з нагоди смерти В. Стефаника, що „помер найбільший з сучасних українських мистців-майстрів новелі... Українській національній літературі дав В. Стефаник щодо кількости дуже мало, але кожне слово було перлиною і дорогоцінним каменем, з якого проміниювало розуміння душі українського селянина".

Як відомо, редактор Р. Гулька є великим прихильником творчости В. Стефаника, що вже відмічено з нагоди 55-ліття В. Стефаника в 1926 р. („Світ", Львів 1926, ч. 23—24, ст. 12). Чимало оповідань В. Стефаника в перекладі Р. Гульки поміщено в згад. часописі „Přastky" та інших чеських періодиках. Ред. Р. Гулька має переклад усіх творів В. Стефаника та жде нагоди, щоби видати всі твори Стефаника в перекладі на чеську мову. Дуже добре знання української мови та добірна літературна мова перекладчика дає запоруку, що всі його переклади є так само гарні як і ті, що досі появилися друком. Крім В. Стефаника ред. Р. Гулька перекладає М. Коцюбинського і досі видав окремою книжкою „Гірські акварелі".

Тільки освітою, культурою і вихованням зло будемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітних змагань.

НОВИЙ ІНЦИДЕНТ НА МОНГОЛЬСЬКІМ КОРДОНІ.

МОСКВА, ПАТ. З Улан-Батор повідомляють: У днях 12. і 13. ц. м. кілька манджурських військових відділів перейшло на полудневий захід від озера Буі-Нор монгольсько-манджурський кордон і зайшли 40 км. аж до гір Алин-Ула і Конгор-Удур. За цими відділами поїхало 10 вантажних самоходів з 200 вояками. Крім того 13. січня ц. р. манджурський літак загнався 70 км. в глибину монгольської території. Большевицький монгольський уряд запротестував перед урядом Манджу-Ко домагаючись, щоб негайно відкликав військові відділи.

—o—

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

ДІТОКРАДИ.

УБИВСТВО ЧАРЛІ МАТСОНА.

Двічі в історії Злучених Держав президент виступав з офіційною заявою у звязку з кримінальними справами. Перший раз після схоплення Чарлі Ліндберга, другий саме недавно у звязку зі злочинним убивством Чарлі Матсона 8-літнього синка лікаря з Такоми.

Це вбивство викликало в цілих Злучених Державах величезне схвилювання. Марево дітокрадства, яке щезло після смертного присуду над Гавптманом, знову зявилось.

СЛІДАМИ УБИВНИКА.

Незвичайно точний опис злочинця подали діти, які бавились під ялинкою разом із малим Чарлі підчас нападу. На підставі їх оповідань, дітокрад говорив зі сильним чужинецьким наголосом. У цій хвилині, коли він схопив Чарлі за руку і пустився у напрямі дверей, зісунулась йому на одну хвилину маска з лиця і тоді діти побачили бородате лице злочинця і горбатий ніс. Скорим рухом бандит підніс маску і закрив лице.

Дітокрад не залишив на снігу ніяких слідів, тому, що на черевиках мав шерстяні тихолази. Та він зробив іншу помилку: залишив на трупі малого Чарлі відтиски своїх пальців. Поліційна влада, яка переводила слідство, почала порівнювати ці відтиски з відтисками ріжних підозрілих осіб. Це слідство дало, як кажуть, успішний вислід і поліція заявляє, що вона вже знає прізвище злочинця.

МУЗИКАНТ ІЗ ТАКОМИ.

Покищо вислідü слідства поліція держить у тайні, тільки журналісти довідались, що відтиски пальців точнісінько годяться з відтисками якогось 37-літнього музиканта з Такоми, відомого наркомана і спеціяліста в крадіжах авт. Його відтиски здобула поліція перед двома роками при нападі якоїсь іншої підозрілої історії. Напередодні схоплення він щез із міста. Одначе, треба відмітити, що поліція шукає ще й за іншими шістьома підозрілими типами. Двох із них із кримінальним минулим мешкало в одній із гостинниць Такоми кілька днів перед злочином. Двох інших це наркомани, а ще двох інших це контрабандисти.

МІЖ 1. І 10. СІЧНЯ.

Слідчий суддя, який веде слідство, переконаний, що малого Чарлі вбили між 1. і 3. січня. Труп лежав якийсь час у землі, можливо, що в якійсь пивниці. Догадується він цього на такій підставі, що за нігтями трупа знайшли пісок. Хлопця завезли були до ліса і там його мабуть розібрали, бо на платтю малого Чарлі залишились сліди машинової оливи. Це все зробив мабуть убивник в неділю 10. січня, приблизно в 9. годині вечором. Під цю пору собаки на недалекій фармі сильно відали і рвались до ліса.

АМАТОР ЧИ ПРОФЕСІОНАЛІСТ?

Велике значіння має для поліції питання, чи вбивник був професіоналом чи новиком. За професіоналізмом промовляє те, що дітокрад був дуже обережний та надів був тихолази.

— Професійний злочинець — кажуть поліцисти — ніколи не буде рискувати життям за 28.000 дол. В найгіршім випадку він був би домагався 50.000 дол.

Крім цього поліція переконана, що маленький Чарлі став жертвою своєї незвичайної сміливости. Дітокрад запримітив, що хлопчина незвичайно дотепний і, що після повороту до родичів зможе їм дати не тільки точний опис злочинця, але й описати місце, де він вязнив свою жертву. Тому він заляканий зірвав переговори з д-ром Матсоном і зігнав всю свою злість на хлопчині.

Ліцитація забутих предметів.

На стації Вожірар продавали перед кількома днями на ліцитації найріжнородніші предмети, що їх пасажири забули в поїзді і не відібрали, або забули викупити зі залізничого перехову.

— Ліцитуємо пропелер, який легенько тріс по середині — заявив управитель ліцитації.

Публика заніміла з дива. Як можна забути пропелер у вагоні? І кому він знадобиться, якщо він тріс по середині? Хто поважиться заложити його до свого літака.А всеж аматор на пропелер знайшовся. Пропелер продали за 50 франків.

— Із цього дерева — заявив новий власник — виточу кількадесять табакерок.Це найкращий матеріял у світі до цієї роботи.

Якийсь розгублений пасажир забув у вагоні валізу з лікерами, 32 кг. сушеної риби і новісінький циліндер. Циліндер купив якийсь „ганделес", який зараз таки сховав свій кашкет до кишені і надів циліндер на голову... Опісля продавали ще предмети, що їх не викупили забудьковаті власники. Були там: ванни і діточі ліжочка, колиски і коробка зі сушеними овочами. Кожний хотів покушати овочів і заки якийсь смакун купив коробку, не стало вже в ній більше, як половина сушу. Якийсь забудько спортовець не викупив прегарної лодки, яку купив якийсь аматор за 800 франків. Крім цього ріжні пасажири забули ще кілька роверів, валізок, без ліку найріжнородніших парасоль, капелюхів, рукавичок, багато окулярів, кальошів та інших предметів, які всеж найшли покупців.

—o—

Наслідники Василя Загарова.

Після смерти короля гармат Василя Загарова зголосилось безліч кандидатів до спадку, які подавали себе за кревняків грецького багатія.

В одній Америці начисляють під цю пору вже більше як 30 спадкоємців Василя Загарова. Всі ті менше або більше сумнівні спадкоємці зорганізувались у синдикат, щоб боронити своїх інтересів у суді, тоді, коли ділитимуть величезне майно Загарова.

В американськім списі опинився на остатнім місці якийсь торговець біллям Шахат із Ботра Руж який називає себе сестрінком покійного гарматнього короля. Найповажніші европейські кандидати до спадку це льондонський швець Барнет Загаров, сестри Загаропульос і інші.

—o—

НІМЕЦЬКІ ПОДРУЖІ ПОЗИЧКИ.

В Німеччині признав досі уряд більше як 646.000 подружих позичок, кожна не менше 1250 зол. Із тих „позичкових" подруж уродилося досі 437.000 дітей.

ЧОЛОВІК, ЯКИЙ УМІРАВ ЧОТИРИСТА РАЗІВ.

Фільмовий актор Джон Міліян є у своїй бранжі спеціяліст: уміє найкраще у фільмі вмирати. На підставі його власних слів, досі вмирав він не менше, як 400 разів на ріжні способи. Його стріляли, вішали, пробивали, саджали на електричнім кріслі, викидали з літака, заголоджували, заморожували, топили, і т. д.

По кожній „смерти" Міліян вставав усміхнений і приготовлювався до найновішої фільми. Очевидно, що за свою штуку „смерти" каже він собі добре платити.

—o—

МИТНА СТОРОЖА В РОЛІ ЖАЛІБНИКІВ.

В Ессені, в Німеччині, митна сторожа давно підозрівала, що через границю перевозять без мита великі кількости папіросного паперу. Зручних пачкарів ніяким способом не можна спіймати. Вкінці митарі перебралися в жалібну одежу і пішли на місце похорону, де пізнали кількох пачкарів. Тим разом, пачкарі не підозріваючи підступу, зовсім отверто наладували караван папіросним папером і поїхали через границю. Очевидно, що їх із „парадою" переловили і відвезли з поворотом.

—o—

ПОЛЮВАННЯ БЕЗ ПОРОХУ І ШРОТУ.

У Вараждині на Угорщині уладили недавно велике полювання на заяців та фазанів. Добули при цьому пятьсот заяців і багато фазанів — без одного вистрілу. Ціла товпа хлопців з дзвінками, свиставками та тарахкалами виганяли дичину в сітки, де їх брали живими, давали в скриньки, куди насипували дещо поживи і висилали до Швайцарії та Німеччини. У деяких околицях забракло дичини. Очевидно що такі живі заяці та фазани коштують куди дорожче ніж убиті.

—o—

ПІСЛЯ ІДЖЕННЯ ТРЕБА СПІВАТИ.

Париський лікар Равль Ботон проголосив нову теорію, яка може принести людству велику полекші у шлункових недугах, якщо вона буде у практиці правдива. Лікар Ботон радить по кожній обильній їжі найменше пять хвилин сточячки поспівати. Спів впливає дуже добре на процес травлення, який відбувається швидше і лекше.

Французький лікар радить співати по добрій їжі, а ми співаємо найчастіше, тоді як голодні. Не знати тільки чи такий спів не шкодить [illegible] шлунок.

НОВИНКИ.

— Затверджені владою КУРСИ КОСМЕТИЧНІ Стефанії Гаврисевич під проводом д-ра Е. Дурделла та інж. хемії, Львів, Коперника 42А, тел. 272-18. Початок викладів 15. лютого ц. р. Проспекти безплатно. Додаткові Курси лічничого масажу тіла і руханки. 93 5—10

— Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глуневського, Львів, пл. Капітульна 3. I., тел. 54-46. Найпевніша льоката гроша.

— Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хорущини 5 (побіч кіна „Апольо") поручає ковдри, матраци, постелеве біля і ін. Переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. 1799 80-100

— Йорданський Вечір (Бабин Вечір) відбудеться в Кружку ім. Ганни Барвінок в суботу 23. I. в год. 6-ій у шк. домівці при вул. Мохнацького ч. 12. Гостям раді. 138 1—2

— Український тижневий календар-термінар з українськими, латинськими і жидівськими святами — друк двома красками — можна набути у Видавництві „Назустріч", Львів, Ринок 10. Ціна 0.80 зол., на пересилку 0.25 зол. Календар-термінар необхідний не тільки в кожній установі, але й у кожній приватній хаті. Наклад невеликий, тому просимо не гаятись з замовленнями. При замовленні більшої кількости — опуст. 3—3

— Якщо вже радіоприймач, то тільки фірми „Екравокс", Львів, Академічна 28. 11-20

— В Українськім Лікарськім Товаристві чергові сходини у пятницю 22. січня ц. р. в год. 7. вечір. На сходинах виголосить д-р Я. Малис спомини з побуту у Києві перед 20 роками про Центральну Раду. 139

— **Черговий виклад** у Товаристві ім. П. Могили п. з. „Мазепа і Мазепинці" виголосить д-р М. Андрусяк у середу 20. ц. м. в 19. год. у салі „Української Бесіди".

— **Концерт „Богеми" в радіо.** Ті, що не мали змоги почути дуже доброго нашого квартету жіночих ревелерсів „Богема" на сцені, можуть переконатись у їх високомистецькій продукції в год. 19.40—20.20 дня 20. ц. м. при голосниках і слухальцями. На цей квартет звернуло Львівське Радіо спеціяльну увагу і в середу 20. ц. м. почуємо концерт „Богеми" в радіопередачі на всю Польщу зі Львова. Концерт квартету є під управою відомого й талановитого нашого композитора Вол. Балтаровича.

— **Сильний мороз** держиться дальше при східному і південно-східному вітрі. В неділю, 17. ц. м. варшавський метеорольогічний інститут нотував таку температуру: Варшава — 12, Гдиня — 10, Лодзь — 14, Краків — 15, Криниця — 20, Закопане — 19, Львів — 14, Луцьк — 15, Тернопіль — 14, Коломия — 14, Заліщики — 13. В Москві було тогож дня тільки — 8, в Букарешті — 11. Мороз дужчає, бо в понеділок, 18. ц. м. ранком нотовано у Львові на периферіях — 18. Студений вітер підносить почування холоду.

— **Абсольвенти семинарій можуть учитися в університеті.** Міністерство освіти дозволило абсольвентам учительських семинарій записуватися на гуманістичний виділ і педагогічні студії варшавського і краківського університету.

— **Меліорації в Самбірщині.** В Самбірщині відбулося перше пробне наводнення наддністрянських багон. В пов. Самбір, Рудки і Дрогобич простягаються на просторі 23 тис. гектарів т. зв. самбірські болота, що донедавна стояли облогом і були розсадником недуг і спричиняли довкола вогкість. Ще за Австрії пробували ті невжитки зеліорувати, багато з них осушено і перемінено в сіножати, одначе світова війна припинила цю працю. Теперішня меліорація є дальшим етапом тої акції.

— **Санітарний нагляд над мясом і вуджениною.** На основі нового розпорядку про нагляд над мясом і мясними перетворами санітарну контролю над мясом і вуджениною мають виконувати староства. Торговля вуджениною і масарськими виробами на торговицях, ринках і і лавках під голим небом заборонена

— **До Картуської Берези** вивезли зі Львова д-ра прав Бронислава Рота за комуністичну діяльність. Не могучи дістати відповідного заняття, Рот був занятий як фізичний робітник у каменяря.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тягненні Державної Льотерії впали м. ін. такі більші виграні: 10.000 зол. на чч.: 28785, 50099; 5.000 зол. на чч.: 37314, 49786, 55886, 67241, 98711, 152619, 159613; 2.000 зол. на чч.: 3534, 5623, 25711, 33134, 39736, 44046, 45392, 46876, 50759, 53026, 55335, 64836, 74008, 74192, 105975, 107084, 110716, 112259, 146359, 150156, 150173, 151886, 152733, 164668, 171150, 190373, 194944; 1.000 зол. на чч.: 2546, 28327, 32551, 35669, 38715 4354, 48033, 48960, 72779, 77182, 83671, 97598, 103916, 111282, 115159, 115764, 125823, 128351, 144244, 146899, 148855, 153706, 159228, 168722, 170450, 171760, 177524, 191669.

— **Де є справжні російські села?** Російський щоденник „ПасЛєднія Новості", що виходить в Парижі, розпочав пропаганду за рятуванням дітей російських емігрантів у Франції перед винародовленням. Наші діти, пише цей орган російських емігрантів, мусять бодай кілька місяців на рік побути в „настоящей русской деревне" і тому треба зорганізувати дитячі табори в Галичині (?) та на Підкарпатті (?). Невже „П. Н." вірять, що в Галичині або на Підкарпатті є якісь російські села?

— **Еміграція з Волині.** Відділ еміграційного синдикату в Рівнім, що обслугує шість волинських повітів, ствердив сильний еміграційний рух серед місцевого населення. До виїзду на еміграції зголошується 200 осіб місячно. Також відділи еміграційного синдикату в Луцьку помагають виїздові 150 особам, а в Ковлі 100 особам місячно. Емігранти рекрутуються переважно із рільників. Ідуть до Бразилії, Аргентини, Параґваю і Канади. В Бразилії волинські емігранти осідають переважно в Ріо Ґранде до Суль.

— **Українська звукова фільма „Наталка Полтавка" в Америці.** Українська звукова фільма, випродукована фільмовиробництвом артиста Василя Авраменка, появилася вже на американських екранах. Перша вистава відбулася в нюйорському кінотеатрі „Венеція" 25. грудня ц. р. В нюйорському „Січовому Кличі" читаємо ось таку рецензію на „Наталку Полтавку": „Образ на срібному екрані вдався знаменито. Не тільки гра акторів уповні вдоволяє, але теж і охоплення цілости твору й уміле поширення акції зроблено з духом авторового наставлення. „Наталка Полтавка" у цілій своїй повноті саме в цій звуковій фільмі набирає глибокої вартости культурного надбання, яким можемо показатись перед іншими народами і не застидатись. Уміліcть переведення провідної думки у фільмі значна і тим вона вартніша для нас, бо легко може її зрозуміти наша душа. Ця фільма є нашим українським твором, випродукованим для розвитку нової ділянки нашого власного мистецтва" Небаром висвітлюватимуть цю фільму в Канаді.

— **Україніка.** У швайцарському часописі „Трібюн де Женев" з 7. січня знаходимо статтю нашого відомого земляка Е. Бачинського про народні звичаї у звязку з Йорданом. Як зачуваємо, п. Е. Бачинський підготовляє книжку у французькій мові про український фолькльор з ілюстраціями. — На сторінках болгарських часописів „Мир" і „Заря" розвинулася дискусія між Мих. Маджаровим, б. болгарським міністром, та польським журналістом Аполінарієм Кельчинським. Між іншим торкається ця дискусія й українців, про їх тяжке положення під Совітами та під Польщею реферує Маджаров. Добачаючи в цитатах з неґативним описом становища українців у Польщі „язвительну фразу" польський кореспондент на закінчення відплачує п. Маджарову такою шпилькою: „треба висловити задоволення з того, що п. Маджаров цікавиться долею українців, а тим признає істнування української народности. І то вже крок уперед".. Річ у цьому, що Маджаров відомий русофіл, який ніколи не визнавав української проблеми. — Науково-дослідний інститут української літератури ім. Шевченка Академії Наук УССР придбав у Москві 200 невідомих автографів листів українського письменника М. М. Коцюбинського до А. І. Аплоксіної. Листи ці періоду 1906—1912 рр., більшість писана з острова Капрі. Листи будуть видруковані в „Наукових записках інституту української літератури ім. Шевченка".

— **Пропадають діти у Львові.** Львівську поліцію повідомлено про щезнення 8-літньої дівчинки Софії Ковальської, що мешкала при вул. Личаківській ч. 45. Дівчинка вийшла ранком з дому до школи і більше не вернулась. Другий такий випадок стався на вул. Яблоновських, де пропала 14-літня Марія Чабанська.

— **Плата за університетські виклади.** Міністерство освіти доповнило приписи про плату прелеґентів у вищих школах. Заступникам професорів, що викладають на опорожнених катедрах, признано місячну винагороду 600 зол., доцентам 500 зол. місячно.

— **Не вільно брати відступного за посаду домового дозорця.** Найвищий суд у Варшаві рішив з приводу одного процесу, що побирання відступного за посади домових дозорців є незгідне з законом і підлягає карі.

— **Львівська хроніка.** На головному двірці при пересуванні вагонів льокомотива зломила руку та поранила залізничого робітника Петра Сенсяду й Івана Телюка. — Морози у Львові доходять до —18 ст.; у понеділок зголосилося у рятунковій стації 50 осіб із відмороженими вухами та руками. — Із хати Івана Мартінія при вул. Терези ч. 2. злодій вкрав ґардеробу та біжутерію вартости 150 зол. — У брамі дому Старий Ринок ч. 4. якийсь опришок потрутив Кляру Кольпан і вирвав їй торбинку з кількома золотими.

— **Краєва хроніка.** Франца Редера з Дублян і Яна Пупку та Володимира Тушницького засуджено за вбивство по 8 літ вязниці. — В природничому кабінеті ґімназії в Коросні вибухла пожежа з причини лихої будови печі. Шкоду обчисляють на 1.000 зол. — На днях зліквідували страйк, що вибух при вирубі ліса в Скажиськах (Яворівщина). Робітники застрайкували були тому, що діставали малі платні. Тепер після повороту до праці вивезли за один день около 200 фір дерева.

— **Українське Богослуження у Вестмінстерській катедрі в Льондоні.** В неділю 10. січня ц. р. відбулося у вестмінстерській архиепископській катедрі богослуження в українському католицькому обряді, яке відправив о. Боський, Чина Св. Спасителя, з Брукселі. Каплиця св. Григорія, в якій відбулося богослуження, була по береги заповнена вірними й гістьми, які бажали почути відправу в українському католицькому обряді. О. Боський, прибраний у шовковий фелон, відправляв поволі та виразно, щоби присутні могли слідкувати за Літурґією; Євангеліє читав народньою мовою. Апостола, також народньою мовою, читав д-р В. Ю. Кисілевський. Після богослуження управа Товариства ім. св. Івана Золотоустого запросила о. Боського на перекуску. Репортери льондонських католицьких часописів подали про українське богослуження звідомлення до преси. (Укбюро Льондон).

— **Облава на комуністів.** В ночі на суботу поліція перевела у Варшаві 100 ревізій у підозрілих за комуністичну діяльність. Арештовано 96 осіб, між ними шість, за якими віддавна шукали.

— **Зудар самоходу з селянським возом** На шляху між Ковлем і Влоцлавком, на віз господаря Плістовича, що їхав по неприписаній стороні дороги, наїхав поліційний самохід. Кермзнич слідчого відділу в Влоцлавку, сержант поліції Ян Сімон, підпрокуратор окр. суду в Торуні Міхаловіч і ст. постерунковий слідчої служби з Влоцлавка Вл. Яськовський, що їхали самоходом вилетіли з воза на дорогу і сильно потовклися. Самохід і віз частинно знищені. Візник упав до рова, легко покалічений. Ранених перевезли до лічниці в Влоцлавку. Стан Сімона дуже тяжкий.

— **Ґімназист винахідником.** Володимир Єнджеєвський, 17-літній ґімназист із Кемпніц, що визначається великою здібністю в ділянці фізики і техніки, придумав турбіну, яку при відповідній конструкції вводять в рух вітром або водою, використовуючи майже на 100 прц. їх енерґію. Турбіна може витворювати електричний струм, помпувати воду і т. п. Молодий винахідник одержав від патентового уряду охоронне свідоцтво. Кошти інсталяції такої турбіни дуже низькі.

— **Недбальство причиною залізничої катастрофи.** Слідство у справі жахливої залізничої катастрофи в Мисловицях ствердило, що причиною нещастя було фальшиве наставлення зворотниці. Арештовані дижурний руху Урбанек, його заступник Козьол, машиніст і топник зізнають серед плачу, мовлячи, що недбальства допустилися при ослабленій свідомости своєї відповідальности. Як відомо, в катастрофі згинуло 6 осіб, а саме: Ян Яґода, Влад. Новорита, Теодор Василек, Кароль Дембек, Ришард Хроми і Ян Бадовер. 23 особи мають поломані руки та ноги, а 23 є легко ранені.

— **Служба праці німецьких матуристок.** Міністер освіти Руст видав декрет у справі служби праці для матуристок у Німеччині. Матуристки, які скінчили 17-ий рік життя і задумують розпочати вищі студії, обовязані наперед відбути службу в „Арбайтсдінст". Перша бранка відбудеться 1. квітня ц. р. на підставі приписаних зголошень перед поліційною владою. Служба праці обовязує покищо тільки ті дівчата, що задумують вступити до вищої школи. Вона необовязкова для матуристок, що свою освіту хотять обмежити до середньої школи, а також для тих матуристок, яких лікарі признають нездібними до тої служби.

— **Бунт вязнів.** У вязниці в Ґельфі в Онтаріо (Канада) збунтувалося 700 вязнів, з яких 150 втікло. Вязниця знайшлася в руках збунтованих, що знищили внутрішне уладження, повибивали шиби і спалили постіль. Утікачі сховалися в довколишніх лісах. Поліція і пожежна сторожа привернули спокій у вязниці. Причиною бунту були погані харчі.

—o—

СПОРТОВА СТОРІНКА.

Сезон лещетарських змагань.

По довшій перерві зачинається новий сезон в Українськім Спортовім Союзі, а саме лещетарські змагання. Перейдемо коротко всі роди лещетарських змагань та опісля календарики змагань на 1937 рік.

Організаційно діляться вони на такі роди: внутрішньо-клюбові (для членів одного клюбу), і міжклюбові та мистецькі (за першенство УСС-у): окружні, міжокружні і краєві. З огляду на рід змагу діляться вони на такі категорії: 1) плоскі біги (в котрих траса бігу має бути по 1/3, підхід, зїзд і рівнина): індивідуальні від 4 км. — 50 км., причому клясичний біг є для жінок на 8 км. і 18 км. для мужчин та 50 км. маратонський біг, дружинові, гінці (штафети) (біги нічні і стежі в нас ще незнані); 2) зіздовий біг, 3) скоки і 4) слялльом. Крім цього відріжнюємо комбінації бігів, а саме: норвеську (плоский біг і скоки) і альпейську (зіздовий біг і слялльом).

Організація лещетарських змагань доволі трудна, бо вимагає відповідного терену, та технічних уладжень. Найменше труднощів насуває організація плоских бігів, які можна перевести у всіх спортових осередках. Зате зіздовий біг і слялльом можна уряджувати тільки в гірськім терені, а до скоків знову конче потрібна скічня (досі УСС не має ще власної репрезентаційної скічні!). І тому УСС уладжував зразу тільки змагання у плоских бігах (окружні і краєві) та опісля у скоках. Зіздовий біг, слялльом і комбінації: норвеську і альпейську — за першенство краю уладив УСС вперше в році 1935. Це були І. Зимові Запоріжські Ігрища у Славську, на яких обовязувала повна мистецька програма, яка мала залишитись все у змаганнях за першенство краю.

Два тижні ділять нас від цьогорічних краєвих змагань. Щоб познайомити з ними загал, подамо коротко їх правильник.

На програму складаються такі конкуренції:

а) **мужчини**

1) плоский біг 18 км.,

2) скоки (до комбінації і отвертий конкурс),

3) альпейська комбінація: зіздовий біг і слялльом,

4) дистансовий біг 30—50 км.,

5) гінці 4×5 км.

б) **жінки:**

1) плоский біг 8 км.,

2) альпейська комбінація,

3) гінці 4×5 км.

У висліді змагань признає УСС першенство краю: 1) **індивідуальне мужчин** (за конкуренції: зложений біг і альпейську комбінацію) і жінок (за конкуренції: біг 8 км. і альпейська комбінація); 2) збірне (в гінцях 4×10 і 4×5 км.); 3) найкращого лещетарського т-ва УСС (за конкуренції: зложений біг, альпейська комбінація і гінці 4×10 км.; для жінок: біг 8 км., альпейська комбінація і гінці 4×5 км.).

Про першенство індивідуальне рішає сума точок здобута змагуном у поодиноких конкуренціях. Для обчислення першенства найкращого товариства враховується висліди 6 перших змагунів кожного т-ва.

Три перші клюби здобувають мандрівні нагороди, а це: Велику плякету („Профілі“) фунд. Української Кооперації, — за перше місце, чашу фунд. ф-мою „Дендра“ — за друге місце і малу плякету — фунд. „Готові“ за третє місце. Окремі правильники нормують спосіб як здобути нагороду. Перша нагорода припаде тому т-ву, що за 10 літ здобуде найбільшу скількість точок.

Перші змагання за ці нагороди відбулись в 1935 р. (на Запоріжських Ігрищах), коли то перше місце здобув КЛК, (т. 1935), друге Черник (т. 1632,85), третє — УССК (т. 1592,49). В 1936 році не відбулися повні змагання (через брак снігу) так, що нагород нікому не признавали, і щойно цього року розіграється вдруге боротьба за почесний титул: „Найкращого Лещетарського Товариства УСС“ і за нагороди.

Крім дружинових нагород — диспонує Союз ще двома індивідуальними мандрівними нагородами, за 1-е місце в бігу 18 км. мужчин (образ Чорнія — фунд. „Пласт“) і жіноча за 8 км. + зїзд (статуетка — фунд. ф-ми „Сільва“).

Замітнішим змагунам признає крім цього Спортова Рада почесні грамоти. **л. б.**

Перші цьогорічні лещетарські змагання.

В неділю 17. ц. м. відбулися перші в цьому сезоні лещетарські змагання на 6 км. для жінок і 12 км. для мужчин, як проба до Відзнаки Фізичної справности. Змагання зорганізував К. Л. К. у бруховицькому лісі.

На старті зібралось доволі багато змагунів, але, на диво, у змаганнях стартував тільки УССК. та одна пластунка Стріли, бо інші клюби: Чорних, К. Л. К. і Плай відмовились від участи. Не входимо покищо в те, якими мотивами керувались проводи згаданих товариств, що відмовились від участи в цих змаганнях, одначе таке становище рішуче не годиться зі засадами спортової поведінки.

У змаганнях жінок стартувало 10 змагунок.

Висліди тих змагань принесли великі несподіванки. І так в „офіційних“ змаганнях переміг **Залізняк** у доброму часі: 48:30, 2) Левицький 49:40, 3) Варцаба 54:23. Всіх змагунів (з УССК-у) було 9.

Опісля відбулись на тій самій трасі **внутрішньо-клюбові змагання К. Л. К., що покінчилися** несподіванкою, перемогою **Рибачка** 47:15 над минулорічним краєвим мистцем Пелющаком, який осягнув час 48:45, 3) Сенчина. Всіх змагунів К.Л.К. було 14, але трьох із них бігу не покінчило.

Біг 6 км. жінок виграла все ще безконкуренційна Рожанковська (К. Л. К.) 32:30, 2) Адріянович (УССК) 33:40, 3) Федусевич (КЛК) 37:20. І тут також три змагунки бігу не скінчили.

Якщо йде про трасу, то вона сама собою не була тяжка, але декуди йшла місцями, де тягнулися довгі процесії т. зв. „недільних лещетарів“, що дуже утруднювало біг.

Ці несподівані, часом навіть дивні висліди треба пояснювати собі тим, що не всі ще змагуни мали змогу відповідно до змагань потренувати і приготовитись.

—o—

Спортові висліди.

ГАКІВКА:

ЛЬВІВ. **Чорні — Погонь 5:1 (1:0 1:1, 3:0)** Заслужена висока перемога Чорних.

ТЕРНОПІЛЬ. **Лєхія — Креси 2:0 (1:0, 0:0, 1:0).**

КАТОВИЦІ. **Репр. Катовиць — Седертеліє 2:0** (... 0:0, 0:0). В катовицькій дружині грало двох канадійців.

ВИЛЬНО. **Огніско — А. З. С. 3:1.**

ПОЗНАНЬ. **А. З. С. — Варшавянка 3:2 (2:1, 1:1, ...).**

Варта — Польонія 2:0 (1:0, 1:0, 0:0).

Варшавянка — Польонія 9:0 (1:0, 4:0, 4:0).

А. З. С. — Варта 4:0 (1:0, 0:0, 3:0).

СТАНИСЛАВІВ. **Рипне — Ревера 8:1 (3:0, 2:1, 3:0).** Мист. Б-кл.

СТАНИСЛАВІВ. **Покуття — Раз Два Три 5:1** (... 3:0, 0:1).

КРАКІВ. **Краковія — Сокіл 8:1 (2:0, 5:1, 1:0).** ... А-кл.

КРАКІВ. **Вавель — Легія 3:2 (1:2, 2:0, 0:0).**

ПРАГА. **Л. Т. Ц. — Кімберлєйські Динамітери** ...

ВІДЕНЬ. **Кімберлєйські Динамітери — Репр. Австрії 2:1.**

БОКС.

ЛЬВІВ. **Оконцє (Варшава) — Лехія 9:7.** Міжокружні дружинові змагання. Вислід кривдить Лехію.

ВИЛЬНО. **Легія (Варшава) — А. З. С. 9:7.**

ОСТРІВ КЕЛЄЦЬКИЙ. **І. К. П. — К. С. 3 0 ...**

ПОЗНАНЬ. **Г. Ц. П. — Ґеданія 15:1.**

КАТОВИЦІ. **Варта — Рух 9:7.**

ЛОДЗЬ. **Варшавянка — Гакоаг 11:5.**

—o—

Спортові новинки.

Загальні збори ЛЗОПН-у. Минулої неділі відбулись у Львові загальні збори львівського окружного союзу копаного мяча (ЛЗОПН-у). На зборах обговорили низку важних справ, між іншим рішили, поставити на заг. зборах ПЗПН-у у Варшаві внесок, щоб ... систему осінньо-весняних **розгривок на весняно-**... ню. До нового виділу вибрали трьох українців ... п. Ковшевича як II. заступника голови, до виділу ... і карности м-ра Р. Дицю. Головою вибрали знову ... Дренґевича.

Заг. збори Державної Ліґи. Минулої неділі ... лись загальні збори Державної Ліґи. На них ... виключили остаточно Домб із Ліґи і ухвалили ... що ц. р. тому що виключили Домб, до Ліґи війде ... би, а спаде 1.

Віденська Адміра перемогла в Тель-Авіві ... Палестини Маккабі 3:0.

НОВІ РЕЧИНЦІ ЗМАГАНЬ УКРАЇНИ.

ЛОЗҐ визначив такі нові речинці мистецьких змагань:

18. Україна — Чорні.

20. І. Погонь — Україна.

22. І. Лєхія — Україна.

Мистецтва кінчаться 31. ц. м.

—o—

Комунікати.

КАЛЄНДАРИКИ ОКРУЖНИХ ЛЕЩЕТАРСЬКИХ ЗМАГАНЬ НА 1937 РІК.

І. ЛЬВІВСЬКА ОКРУГА.

23. І. Конкурс скоків — отвертий і до комбі...

24. І. 18 км. мужчин — 8 км. жінок і юніорів.

31. І. Перший крок — 8 км. мужчин у двох ... 18—30 л., 4 км. жінок і юніорів (14—18 л.), 2 км. ... дників нижче 14 л.

21. II. Дружинові змагання 12 км. мужчин ... жінок і юніорів.

28. II. 50 км. мужчин.

II. КОЛОМИЙСЬКА ОКРУГА.

16. І. (в Коломиї) Конкурс скоків — до комбі... і отвертий.

17. І. 18 км. мужчин, 5 км. жінок, 2 км. юніорів.

23. І. (в Косові) Слялльом.

24. І. „ зіздовий біг.

30. І. (в Городенці) Гінці 4×10 км.

31. І. „ 30 км.

III. СТРИЙСЬКА ОКРУГА.

20. І. (в Стрию) Дружинові змагання 6 ... і 12 км. мужчин.

21. І. Гінці 4×10 км. і 4×5 м.

22. І. 18 км. мужчин, 18 км. жінок.

23. І. (в Сколім) 30 км.

24. І. „ зіздовий біг.

IV. БОРИСЛАВСЬКА ДЕЛЕҐАТУРА.

1—10. І. Лещетарські проби до ВФС.

15—20. І. Міжклюбові змагання.

30. І. Окружні змагання.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Сенат Злучених Держав затвердив номінацію на амбасадорів: Філіпса — в Римі, Буліта — в Парижі і Доза — в Москві.

— Голяндська королева Вільгельміна виїхала до Тиролю на відпочинок до Ігльс біля Інсбруку.

— Франція заключила торговельний договір з еспанським червоним урядом.

— Рада міністрів Голяндії заборонила голяндським кораблям приймати вантажі сірників, бо слідство виявило, що недавно згорів великий голяндський корабель, що віз 500 скринь сірників; пожежа повстала від пересування скринь.

— Британський амбасадор у Римі Ерік Друмонд виїхав до Льондону, щоб поінформувати уряд про хід розмов прем. Ґерінґа з Мусолінім.

— В Парижі і підміських околицях дістануть газові маски безплатно всі ті, які підлягають мобілізації та вбоге населення. Генеральна рада департаменту Сени призначила на цю ціль 10 міліонів франків.

— До Йокогами приїхав у понеділок німецький кружляк „Емден“ з офіційною візитою.

— В рафінерії „Бесерабія“ в Ботрой вибухли збірники кисню і знищили частинно фабричні будинки. Зпід звалищ добули тіло інжиніра і двох техніків, багато робітників ранених. Шкода сягає до 10 міл. леїв.

— Туреччина рішила зліквідувати своє посольство в Аддіс-Абебі і створити генеральний консулят піддаючи своїх громадян під опіку італійського уряду.

— Папа надав визначним манджурським достойникам відзначення за піддержку прихильних взаємин Манджу-ко з Апостольською Столицею.

— Французький амбасадор у Берліні Ф. Понсе з дружиною гостив у суботу 16. ц. м. обідом німецького міністра закордонних справ фон Нойрата і членів дипльоматичного корпусу.

—o—

ПЕРЕМИРЯ МІЖ КИТАЙСЬКИМ УРЯДОМ І БУНТІВНИКАМИ.

НАНКІН, 18. 1. ПАТ. Між китайським урядом і військами в Сіян-Фу дійшло до перемиря, яке буде тягнутися до 15. лютого ц. р., коли то спірні справи вирішить центральний виконавчий комітет Куомінтангу. Ген. Ян-Гу-Чав згодився виселити 600 чужинців зі Сіян-Фу літаками.

—o—

З опери.

АЇДА.

Після великого успіху останньої вистави „Аїди“ (мин. міс.) повторено її тепер знову. На жаль, у зміненій жіночій обсаді, через що вистава понизила свій рівень на добрих 50 відсотків. Стані Завадська — Аїда має в Польщі велике імя; чому — ніяк не збагнеш. Хіба з огляду на „минувшину“, якої не знаємо. Те, що Завадська дала у свому першому виступі у Львові в згаданій „Аїді“ — було і голосово і сценічно навіть нижче пересічности. Її „ритмопластики“ рук у цілій першій дії — напевно ніхто не розумів. Ще й до всього цілком нестилеві, повні золота (так, у невільниці Аїди!) костюми але свідчать про її смак. Ада Ленчевська як Амнеріс також була не на місці; „молодечі“ партії ніяк їй не відповідають; тим паче, коли з вокальної сторони вони вимагають блискучої (дарма, що мецосопранової) „гори“. Зате знаменитий був Чапліцький (Амонастро), інтеліґентний співак і артист. Про інших виконавців (Голинський, Врага) я обширно писав попереднім разом.

апт. руд.

Просфора в „Міщанськім Братстві“.

Минулої неділі відбулась у незвичайно милім, родиннім настрою традиційна „просфора“ в „Міщанськім Братстві“, у якій взяли участь члени Братства, запрошені гості та представники українських щоденників.

Поблагословив просфору та відповідну до хвилини промову виголосив **о. кан. Дамян Лопатинський.** Його привитав від „Міщанського Братства“ голова Т-ва д-р Степан Біляк, висловлюючи побажання, щоб присутність на просфорі пароха найстаршої львівської церкви (Волоської), була тим символом повороту нашого львівського міщанства до його світлих історичних традицій.

Цікаву думку кинув у своїй промові голова Союзу Українських Купців та Промисловців, дир. **Ярослав Скопляк,** а саме, що таке Т-во як „Міщанське Братство“ повинно обєднати у своїх рядах не тільки українських львівських ремісників, але ввесь український загал Львова. І тільки тоді львівське „Міщанське Братство“ зможе виконати якслід свої завдання.

Про завдання нашого міщанства ширше говорили у своїх промовах інші бесідники, а саме: д-р Ст. Біляк, ред. Ярослав Шавяк, інж. Василь Рижевський, ред. Володимир Несторович, п. Микола Галушка („Зоря“), ред. Роман Сливка, п. Данило Стецьків, ред. Ярослав Заремба, п. Іван Чорній та п. Юзьків.

Промови перепліталися колядками, що їх співали всі присутні. Товариська гутірка затягнулася до пізних пополудневих годин

—o—

✝

ЕВГЕНІЯ з Левинських
ГРИНЬОВСЬКА
вдова по професорові сем., Членка „Марійської Дружини Пань“
по довгій і важкій недузі, принявши Найсвятіші Тайни, упокоїлася в Бозі дня 17. січня 1937 р., в 62-му році життя.

Похорони відбудуться вівторок, 19. січня 1937. р. в год. 2. попол. з Крипти Вірменської Архікатедри на Личаківський цвинтар до родинної гробниці.

На ці сумні обряди запрошують Свояків та Знайомих.

Рідня.

✝ Посмертні згадки.

ЕВГЕНІЯ з Косоноцьких САЛУКОВА дружина священика з Лаврикова, померла у Львові у 34. р. життя по короткій тяжкій недузі, принявши Найсв. Тайни. Похорони відбудуться вівторок 19. І. в 3-ій попол. з каплиці Анатомії при вул. Пекарській на Личаківський цвинтар. 132

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

СВІТ ДИТИНИ. Львів, січень 1937. Р. XVIII. Ч. 1.

ГОЛОС СПАСИТЕЛЯ. місячник Чина Найсвятішого Ізбавителя, Йорктон, Саск. січень 1937. Р. IX. Ч. 1.

ЖІНОЧА ВОЛЯ. Коломия, 1—15. січня 1937. Ч. 1-2.

ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ. Львів, січень-лютий 1937 Ч. 1—2.

ПОЛІТИЧНИЙ ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ Львів, листопад-грудень 1936. Р. III. Ч. 11-12.

ПЛАСТОВІ ВІСТИ. орган українських пластунів емігрантів. Прага, грудень 1936.

НАША ШКОЛА. Ужгород, грудень 1936 Р. II. Ч.10.

КАРПАТСЬКА МОЛОДЬ. Кошиці, грудень-січень 1936-37. Р. І. Ч. 4—5.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Театр „Заграва“.

ТЕРНОПІЛЬ:
19. І. Муравлі.

ЗБАРАЖ:
20. І. Голгота.
21. І. „Камо грядеши?“ І. частина Віницій і Лігія.
22. І. Смерть Нерона. II. частина.
23. І. Муравлі.

Театр загостить у Підволочиська, Скалат і Ґрималів.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

ПЕРЕМИШЛЬ:
19. І. Премієра, драма на 4 дії Евг. Задвірського п. з. **„Чорногора в огні“** (Довбуш). Виведення М. Бенцаля. Нові декорації і костюми.

З Перемишля їде театр до Добромиля.

Великий Театр:

Вівторок, 19. І. год. 8.15 веч. IV. Симфонічний концерт.
Середа, 20. І. год. 7.30 веч. „Подружжя“.
Четвер, 21. І. год. 7.30 веч. „Подружжя“.

Кіна.

АПОЛЬО: „Останній могіканин“.
АТЛЯНТИК: „Варвара Радзівілівна“.
ВАНДА: „Жид Сіс“ і „Тайна чорної кімнати“.
ҐРАЖИНА: „Вірна ріка“.
ЕВРОПА: „Буде краще“ із Шепком Тоньком.
КАСИНО: „Ромео та Юлія“.
КОЛІСЕЙ: „Небезпечний флірт“, „Нащо працювати“ з Фліпом і Флипом.
КОПЕРНИК: „Рік 2000“.
МАРУСЕНЬКА: „Перервана пісня“.
МЕТРО: „Світ сміється“ і „Любовні маневри“.
МІРАЖ: „Виправа на планету Монґо“.
МУЗА: „Каїн і Мабель“.
ПАКС: „Сеноріта в масці“ і „Велика подія“.
ПАЛЯС: „Конфеті“.
ПАН: „Спокуса“.
РАЙ: „Чардаш, Токай. Кохання“.
СВІТ: „Чардаш, токай і кохання“.
СТИЛЕВЕ: „Малий льорд“, ревія: „Геть з війною!“
ТОН: „Пімста Джона Ельмана“.
УТІХА: „Геройська бриґада“, ревія „На Газаї“.

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)
„Індія“.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 19. січня 1937.

Берлін (357) 16.30 Веселий концерт солістів, пісоньки, супр. альт. клявесин, форт., 20.10 Концерт із фільгармонії, 21.00 „Лянер і Штравс“ розр. концерт. **Білгород** (437) 18.25 Концерт болг. орх., 20.30, 21.00 Концерт орх., **Братислава** (299) 18.10 Мадярські пісні, 19.10 Слов. нар. пісні, **Будапешт** (550) 12.05 Концерт, 19.30, 20.00, 21.00, 22.00 „Трубадур“ оп. Вердія, 22.40 Циг. музика, **Відень** (507) 12.00, 13.10 Концерт орх., 15.15 Авд. для дітей, пісоньки, 15.40 Гутірка для жінок, 17.20 Пісні С. Георге. (Ріль альт), 20.00, 21.00 Весела нар. авдиція, спів, музика, 22.00, 23.00 Австр. композитори, розр. концерт, **Кошиці** (259) **15.00 Українські нар. пісні у вик. хору,** 18.00 Авд. для Закарпаття, **Мілано** (369) 17.15 Форт. рецітал, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Ріголето“ оп. Вердія, **Мінхен** (405) 10.30 Авд. для дітей, 12.00 Розр. концерт. 15.40 Поет. авд., 16.10 Авд. для жінок, 16.50 Концерт солістів, 18.00 Весела китиця вальсів, орх., солісти, 19.00 Твори Й. Райтера (з наг. 75-ліття композитора), **Париж** (1648) 12.00, 13.15 Легка музика, 15.00 Літер. авд., 16.00 Виклад із Сорбони, 17.00 Клясична та сучасна музика, 18.00 Концерт, 21.20 Огляд гумор. преси, 21.? 22.00, 23.00 „Мірель“ оп. Ґуноба, **Прага** (470) 17.10 Авд. для дітей, 18.10 Пісні до слів Ґетого, вик. солісти, 19.10 Концерт сальон. квартету, 21.30 Форт. концерт ес-дур Ліста, 22.20 Тріо. **Рим** (421) 17.15 Камер. концерт, 19.00 Розр. музика, 20.40 21.00 Симф. концерт, 22.10 „Останній романс“ ком. Льопеза, 22.40 Танк. музика.

Середа, 20. січня 1937.

Берлін (357) 9.30 Гутірка: Про спорт і здоровля, 16.30 Тайни чудес техніки, 19.00 Відчит: Життя та праця хірурга, 22.30 Легка й танк. музика, **Братислава** (299) 20.45, 21.00 Сп. рецітал, 21.10 Арфа, скрипка, **Білгород** (437) 18.30 Нар. пісні, **Будапешт** (550) 13.30 Циг. музика, 17.00 Хор, 18.00 Сальон. музика, 20.50, 21.00 Нар. пісні в супр. циг. орх., 22.00 Концерт тріо, **Відень** (507) 12.00, 13.10 Концерт орх., 15.15 Авд. для дітей, 17.05 Ерика Роша сопран, Г. Дуґан баритон, 17.15 Камер. концерт, 19.00 Розр. музика, 21.45, 22.00 Форт. рецітал, **Мілано** (369) 20.40, 21.00 „Ля порта Кіюза“ ком. Марка Порджі, 22.00 Сучасна італ. музика, **Мінхен** (405) 12.00 Веселе полудне, 13.15 Орх. концерт, 15.40 Авд. для дівчат, 16.30 Фантазія ц-дур Шумана на форт., 17.00 Музика давніх нім. музиків, 19.00 „Зоря цісаря“ оп. Шміда, 19.45 Давні пісні, хор дівчат, 20.15 Молодь співає, **Париж** (2648) 20.30 Румунські твори на скрипку і форт., 21.00 Форт. рецітал Єд. ван Мальзен, 21.45, 22.00, 23.00 „Івась і Ганнуся“ оп. Гумпердінка, **Прага** (470) 15.00 Орх. концерт, 19.20 Концерт військ. орх., 20.45, 21.00 „Борис Годунов“ оп. Мусорґського, 22.20 Сп. рецітал А. Мітровича, **Рим** (421) 17.15, 19.45 Розривк. концерт, 20.40, 21.00, 22.00, 23.00 „Тоска“ оп. Пуччіні.

Четвер, 21. січня 1937.

Берлін (357) 10.00 Нар. пісні, 14.15, 18.00 Розривк. музика, 16.30 Мами співають дітям, 19.00 Нові пісні молоді, 19.15 Форт. рецітал, **Білгород** (437) 18.00 Нар. музика, 20.00, 21.00 Симф. концерт, М. Пілєр опів, **Братислава** (299) 18.15 Мадярські пісні, тарогато, **Будапешт** (550) 12.30 Сп. рецітал, 14.00 Скрипка, 17.30, 18.00 Циг. музика, 19.00 Форт. рецітал, 20.10 Сальон. музика, **Відень** (507) 15.15 Авд. для дітей, 17.20 Солісти, сопр., форт., 19.30, 20.00 Мельодії залюблених (із опер) орх., Ґутман тенор, 21.00 Дві комедійки Л. Томи, 22.20 Танкова музика, **Кошиці** (259) 13.30, 18.00 Для Закарпаття, **Мілано** (369) 17.15 Вок. концерт, 19.00, 19.45, 20.40 Розривк. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Трістан і Ізольда“ оп. Ваґнера, **Париж** (1648) 12.00, 13.15 Легка музика, 15.10, 15.10, 16.00 Літер. авд., 16.30 Трансм. викладу з унів., 18.00, 19.00 Театр Уявн. 20.00 Концерт вок. квартету, **Прага** (470) 17.15 Форт. соната а-моль Баха, 22.20 Танкова музика, **Рим** (421) 17.15 Розр. концерт 19.45 Легка музика, 20.40, 21.00 „Міліцітеріторіале“ ком. Альдо де Бенедетті, 22.00 Орх. концерт, дир. Пієтро Февс.